

כך הוא אילנא, בני נשא אקדימו ויהבין ליה פקדונא דנפשׂיהו, וכל נשמתין דבני עלמא נטיל. וכלהו טעמין טעמא דמותא, בגין דהאי אילנא דמותא הוא. ובגין דכל אינון נפשׂתא, אף על גב דכלהו אתחייבו לגביה, ולא כדאי הוא לאתבא פקדונא לגביה דבר נש, אלא כיון דכלהו אתמסרו ליה בפקדונא, אתיב כל פקדונין למאריהון.

תא חזי, לאו כדאי הוא האי אילנא דמותא לאתבא פקדונא לגביה דבר נש. אלא בשעתא דאילנא דחיי אתער בעלמא. ואימתי אתער ההוא אילנא דחיי. בשעתא דסליק צפרא. וכדין, כיון דהאי אתער בעלמא, כל בני עלמא חייין, ושביק ואהדר ההוא אילנא דמותא כל פקדונין דאתפקדו לגביה, ואזיל ליה. מאי טעמא חייין. בגין דההוא אילנא דחיי גרים.

ואי תימא, הא בני נשא סגיאין אינון דמתערין בליליא, בעוד דאילנא דמותא שליט. אלא, ודאי ההוא אילנא דחיי קא עביד. מאי טעמא. בגין דכתיב, (תהלים יד) לראות היש משכיל דרש את אלהים. ולא יהיה פתחון פה לאדם שיאמר: אלמלא שלטתי בנפשי בלילה, הייתי משתדל בתורה. אמר רבי יהודה, זה בישראל בודאי, וכך הוא! אבל באמות העולם שראינו פנה, מה הטעם? אמר לו: יפה מה שאמרת.

פתח ואמר, (במדבר כג) מה אקב לא קבה אל ומה אזעם לא זעם ה'. בא ראה, כמו שיש למעלה יש למטה. למעלה יש זמין ויש שמאל - למטה ישראל והעמים. ישראל אחוזים לימין בקדשת המלך הקדוש. העמים עובדי כוכבים ומזלות לשמאל, לצד יוח הטמאה. וכלם למטה מפל

תא חזי, לאו כדאי הוא האי אילנא דמותא לאתבא פקדונא לגביה דבר נש. אלא בשעתא דאילנא דחיי אתער בעלמא. ואימתי אתער ההוא אילנא דחיי. בשעתא דסליק צפרא. וכדין, כיון דהאי אתער בעלמא, כל בני עלמא חייין, ושביק ואהדר ההוא אילנא דמותא כל פקדונין דאתפקדו לגביה, ואזיל ליה. מאי טעמא חייין. בגין דההוא אילנא דחיי גרים.

ואי תימא, הא בני נשא סגיאין אינון דמתערין בליליא, בעוד דאילנא דמותא שליט. אלא, ודאי ההוא אילנא דחיי קא עביד. מאי טעמא. בגין דכתיב, (תהלים יד) לראות היש משכיל דרש את אלהים. ולא יהיה פתחון פה לבר נש, דיימא, אלמלא שליטנא בנפשאי בליליא אשתדלנא באורייתא. אמר רבי יהודה, האי בישראל ודאי והכי הוא. אבל באומות העולם דחמינא כהאי גוונא, מאי טעמא. אמר ליה ודאי שפיר הוא דקא אמרת.

פתח ואמר, (במדבר כג) מה אקוב לא קבה אל ומה אזעום לא זעם יי. תא חזי, פגוונא דאית לעילא, אית לתתא. לעילא אית ימינא ואית שמאלא. לתתא ישראל ועמין. ישראל אתאחדן לימינא, בקדושא דמלכא קדישא. עמין עובדי כוכבים ומזלות לשמאלא,